

12.02.2019

Кулик Є., керівник Центру інформаційної підтримки освіти та досліджень, канд. наук із соц. комунікацій

Цифрові інструменти для наукових здобутків

Уже другий рік поспіль КПІ ім. Ігоря Сікорського, успішно пройшовши конкурсний відбір серед ЗВО та наукових установ МОН на передплату за кошти держбюджету доступу до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, надає можливість усім дослідникам університету здійснювати оперативний пошук наукової інформації, обирати видання за потрібною тематикою, знаходити партнерів для спільних проєктів, розглядати грантову підтримку досліджень тощо. З метою ефективного використання усього спектру інструментів міжнародних баз даних в освітньому процесі та науково-дослідницькій діяльності в університеті відбуваються семінари, тренінги, здійснюється на постійній основі консультування науковців, студентів, аспірантів у НТБ ім. Г. І. Денисенка ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Важливим показником, який засвідчує ефективність наукового потенціалу університету, є публікаційна активність його вчених, зокрема оприлюднення наукових результатів у виданнях, що індексуються міжнародними базами даних Scopus та Web of Science, тож досить знаково, що 2019 р. розпочався саме з наголосу на необхідності побудови науковцем публікаційної стратегії як запоруки успішної дослідницької діяльності і нових наукових здобутків.

22 січня 2019 р. у НТБ відбувся науково-практичний семінар «Публікаційна стратегія вченого: спектр інструментів Clarivate Analytics для успішної наукової діяльності». Захід зібрав близько 70 дослідників з КПІ ім. Ігоря Сікорського, інших ЗВО м. Києва та науково-дослідних інститутів НАН України. Доповідач І. Тихонкова, кандидат біологічних наук, експерт з навчання та аналітичних ресурсів Clarivate Analytics, зупинилася на наступних ключових моментах: пошук наукової інформації, зокрема за допомогою сервісу Copernio, оцінка наукової літератури, можливості використання сервісу Publons, інструменти для пошуку партнерів та грантів, складники статті для публікації в міжнародному виданні, пошук видань за тематикою наукового дослідження, інструменти для оцінювання видань тощо.

Під час семінару доповідач відповіла на питання учасників, які тільки розпочинають знайомство з платформою Web of Science, та досвідчених користувачів, розповіла про розвиток ресурсів платформи, розширення спектру інструментів та прикладні моменти їхнього використання.

Що таке Web of Science?

Міжнародна мультидисциплінарна наукометрична платформа Web of Science – це «ресурси – різні, література – якісна, індексація – повна, оцінка – точна», – наголосила І. Тихонкова. Контент платформи складають 15 баз даних, понад 34 000 журналів, понад 150 млн документів. У Web of Science

Core Collection представлено більше ніж 20 000 журналів (понад 11 000 мають імпаکت-фактор), більше ніж 70 млн документів (понад 97 000 книг, понад 197 000 матеріалів конференцій), 35 млн патентних родин.

Які умови доступу?

Доступ до Web of Science здійснюється в локальній мережі КПП ім. Ігоря Сікорського, в будь-який час, з будь-якого комп'ютера. Разом з тим, зареєстровані користувачі мають можливість віддаленого доступу. Для цього потрібно спочатку зареєструватися на платформі в локальній мережі університету, використовуючи корпоративну або особисту електронну адресу. Далі можна працювати з Web of Science вдома, через свій обліковий запис. У разі виникнення питань щодо роботи з Web of Science, завжди можна скористатися підказками, обравши в меню «Довідка Web of Science», функція буде доступна мовою, релевантною до сторінки пошуку.

Де дізнатися більше самостійно у зручний час?

До уваги дослідників для самостійного вивчення можливостей використання платформи доступна сторінка у Facebook «Clarivate Analytics українською» <https://www.facebook.com/WoS.Ukrainian>, та відповідний YouTube-канал «Clarivate Analytics українською».

Чи можливо опублікуватися в журналі, що входить до Web of Science, безкоштовно?

Доповідач висвітлила різні бізнес-моделі журналів: традиційну, відповідно до якої автори подають рукопис, чекають на висновок рецензентів і, за умови схвального рішення, отримують безкоштовну публікацію результатів дослідження; відкритого доступу, відповідно до якої автор, за умови позитивних рецензій, сплачує за опублікування статті; гібридну, за умовами якої автор вирішує, як буде розповсюджуватися стаття. Авторитетні журнали завжди дбають про якісний процес рецензування рукописів. Якщо вчений, обираючи видання для опублікування результатів дослідження, натрапляє на журнал, що не передбачає процесу рецензування або просить надати вже готову рецензію від іншого науковця, автору слід бути обережним, адже такі публікаційні моделі застосовують «хижацькі» недоброчесні видавці.

Скільки авторів може бути у публікації?

Є статті, у яких зазначено понад 5500 авторів. Відтак, авторів може бути стільки, скільки з них доклали зусиль і несуть відповідальність за результати, що публікуються.

Скільки установ можна вказати автору/авторам статті?

Варто зазначати назви всіх установ, у яких виконувалася науково-дослідницька робота, результати якої описуються в статті. «Унікальність Web of Science Core Collection в повній індексації даних – усі документи журналу, усі співавтори публікації, усі організації, усі гранти», – підкреслила доповідач.

<...> Де знайти перелік журналів Web of Science?

Необхідно зайти до Web of Science та обрати в меню інструментів Journal Citation Reports, потім натиснути Browse by Journal, після чого можна

обирати категорію відповідно до галузі знань, і знайомитися з переліком журналів.

Нагадуємо, що відповідно до цитованості, журнали потрапляють до певних категорій, кuartилів (Quartile): Q1 – 25 % журналів з найвищими показниками цитованості, Q2 – середньо високе положення, Q3 – середньо низьке положення, Q4 – крайнє положення (журнал або новий і ще не має високих показників, або має низькі показники цитованості).

Також доповідач показала, як і за допомогою яких саме інструментів Web of Science можна знаходити відповіді на наступні питання: Хто в Китаї досліджує інженерію поверхні? Хто є лідером з кількості проведених досліджень у сфері екологічної безпеки? В яких журналах публікували дослідження з різних аспектів кібернетичних систем? Де знайти рецензента/партнера для досліджень? Як отримати доступ до повних текстів за допомогою сервісу Copernio? Скільки робіт з України є у Web of Science? За якими критеріями варто обирати журнал?

Нагадуємо, що у наукового видання має бути: оприлюднена на офіційному сайті редакційна політика, зміст видання, міжнародний склад редколегії та авторів, уніфікована назва (англійською, а також аббревіатура), ISSN, DOI, рецензенти, стала періодичність, чітка бізнес-модель, індексація в авторитетних базах даних.

Це лише незначна частина з питань, розгляд яких викликав зацікавленість учасників та жваве обговорення як під час, так і після завершення семінару. Нагадуємо, що консультації щодо використання цифрових інструментів на різних етапах дослідницького циклу, пошуку наукової інформації, вибору видання за тематикою наукового дослідження, оцінки видання для публікації, актуалізації профілю дослідника в базах даних Scopus та Web of Science, оформлення цитувань та посилань у наукових роботах відповідно до українських та міжнародних стандартів завжди можна отримати у Центрі інформаційної підтримки освіти та досліджень Бібліотеки КПІ (4-й поверх, 9 зала, (044) 204-96-72, science[at]library.kpi.ua).